

структура кожного модуля, що включає: курс лекцій, глосарій, довідково-методичні матеріали (програму курсу, практикум, робочий зошит студента, адреси відповідних інтернет-сайтів). Пропонована система подання знань може бути успішно реалізована за допомогою сучасних інформаційних технологій. Віртуальне навчальне середовище НУ «Львівська політехніка» дозволяє представити кожний модуль в доступній для студента формі. З іншого боку, такі модулі є динамічними та інтерактивними. Інтерактивність забезпечується системою контролю знань та організацією самостійної роботи студентів.

Система контролю знань виконує одну з основних функцій - управління процесом навчання шляхом вирішення таких завдань: моніторинг процесу виконання навчальних завдань студентами (лабораторних та індивідуальних), видача лабораторних та індивідуальних завдань, автоматизоване тестування, забезпечення зворотного зв'язку за результатами тестування, підрахунок підсумкової оцінки, складання рейтингів, обробка статистичної інформації для прийняття рішень викладачем щодо якості тестів.

Таким чином, впровадження сучасних технологій у навчальний процес з інформатики дозволяє систематизувати, вдосконалити і зробити більш якісним вивчення дисципліни. Значну роль в освітньому процесі відіграє цілеспрямована і контрольована самостійна робота студента, який може вчитися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи доступ до навчально-методичного матеріалу.

1. Гарнаєв А.Ю. Інтернет в економіці і фінансах. – К: Знання-прес, 2003 р. – 349 с.

НАУКОВА-ПОШУКОВА РОБОТА СТУДЕНТА ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ

Дольнікова Л.В., Цубов Л.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

Пізнавальна діяльність студентів вищого навчального закладу є складним процесом, який формується системою педагогічних зв'язків, що виникають між ними і педагогами. Вихідним чинником, що формує цю систему, є потреба студента у самореалізації своїх здібностей і прагнень. Науково-пізнавальна діяльність студента здійснюється

відповідно до установлених вимог, нормативів положень, тощо. Але разом з тим є окремі студенти, які ставлять перед собою завдання творчого характеру, які не передбачені навчальною програмою. Ця категорія студентів, як показує наш педагогічний досвід, визначається такими показниками: як працелюбність, широке коло пізнавальних інтересів, висока продуктивність розумової праці. Такі студенти із зацікавленістю долучаються до наукової-пошукової роботи, яка також є необхідною вимогою для кожного викладача. Тому саме він має створити умови для цього процесу, зацікавити студента. Безперечно, це може зробити тільки той викладач, який сам системно проводить наукову роботу, а отже, на нашу думку, ця проблема реалізується викладачами з різним рівнем ефективності.

Метою нашого повідомлення є особливості залучення студентів до творчої, науково-пошукової роботи з гуманітарних дисциплін в системі наукової діяльності кафедри.

Для якісної організації наукової діяльності кафедри необхідне планування всіх її видів: напрямів наукових досліджень, наукових заходів, створення та розвитку наукових шкіл, науково-дослідницької роботи студентів, гурткової роботи, тощо. Тільки ретельно обгрунтована та систематизована наукова робота може дати ефективний результат. Проте, враховуючи багатoproфільність кафедри гуманітарних дисциплін, впливає суперечність, яку часто важко подолати: з одного боку необхідне планування та контроль за науковою діяльністю та її результатами; з іншого боку - необхідно дати можливість кожному науковцю займатися тією проблемою, яка для нього цікава і він має можливість сам оцінити її результативність.

Аналіз літературних джерел дає можливість зробити висновок, що більшість авторів [1,2,3] вважає, що наукова діяльність ВНЗ базується на двох показниках: діяльність кафедри та індивідуальна звітність кожного працівника за результатами науково-педагогічної роботи для визначення рейтингу викладачів. Саме при визначенні рейтингу кафедри поруч з іншими показниками враховується рівень організації науково-дослідницької роботи студентів, студентські публікації, діяльність студентських наукових гуртків, результати участі студентів у наукових конкурсах, апробація результатів студентських наукових досліджень на конференціях. З другого боку серед індивідуальних показників наукової діяльності викладача під час його атестації і визначення рейтингу є керівництво науковою роботою студентів. Отже, наукова робота студента, є необхідним логічним продовженням наукової роботи викладача, а також однією з форм психологічного захисту людини у професійній адаптації, шляху до творчої самореалізації, яка згідно А.Маслоу живе у гармонії з собою, не

відчуває внутрішніх протиріч, творчо працює, реалізуючи свої здібності. Наукова і творча реалізація студента, як особистості, значною мірою залежить від спроможності педагога створити умови для цього процесу, сформувати мотивацію наукової діяльності та забезпечити науково-методичною базою. Зрозуміло що ця проблема, реалізовується з різним рівнем ефективності і, головним чином, залежить від викладача, який хоче і вміє проводити наукові дослідження. Саме тут актуальний афоризм «Запалює лише той, хто сам горить». Це і пояснює, чому у окремих викладачів студенти з задоволенням беруть участь у науково-дослідній роботі, а інші не спроможні залучити до цієї роботи здібних, творчих студентів. Іноді такі викладачі (особливо молоді) вважають, що студенти не спроможні займатися науковою роботою.

На нашу думку, викладач тієї чи іншої дисципліни, вже на перших заняттях повинен окреслити наукові проблеми конкретної галузі, ознайомити студентів з своїми дослідженнями, їхньою науковою результативністю і ефективністю, запропонувати студентам для початку зробити теоретичний огляд проблеми, а далі уже проводити і власні дослідження. Саме такий підхід виокремить студентів, що добровільно(а не примусово, як це часто буває) хочуть, і основне, можуть займатися творчою науково-пошуковою роботою, визначити тип індивідуальної обдарованості: раціонально-мислячий чи раціонально-образний. Тому в педагогічній взаємодії з такою категорією студентів важливо акцентувати увагу на повному задоволенні запитів у дослідженні проблеми, чітко вказати рекомендовані літературні джерела, виокремити завдання і механізми їх реалізації, попередити студента про можливі труднощі і перешкоди, але висловити впевненість у його можливостях до наукової творчості, інколи не критикувати, коли буде невдала спроба, а спрямовувати його у стан творчого натхнення і віри в себе. В народі кажуть, що творчий студент – це дзеркальне відображення талановитого творчого вчителя. Для розвитку процесу формування здатності до творчості необхідно враховувати перш за все індивідуальні інтелектуальні здібності студента. Для цього початкові компоненти творчих здібностей можна формувати безпосередньо, показуючи й пояснюючи, як і що має робити студент, а вищим компонентом формування наукових і творчих здібностей є необхідність постановки завдання, для виконання якого студент повинен відшукати власні, невідомі керівникові, засоби, висновки, узагальнення.

Таким чином, виходячи з досвіду роботи кафедри гуманітарної підготовки можемо визнати, що саме аналіз науково-пошукової роботи студента останнім часом показав, що ця робота набуває системного

характеру, а наукові дослідження студенти проводять не тільки під час вивчення дисципліни, а продовжують пошук і дослідження протягом всього навчання. І це, безперечно, формує їх активну пізнавальну діяльність, перший науковий досвід, пробуджує бажання до самостійного наукового пізнання.

1.Балл Г.О. Діалогічні універсалії сучасного гуманізму //гуманітарні науки .- 2001.- №1.- С.4-11 2.Гончаренко С.У.Педагогічні дослідження. – К.: ПППО АПН України, 19954. -45с. 3.Кремень В. Сучасна філософія освіти і педагогічна наука //Педагогіка і психологія професійної освіти.-2002.- №4. –С.11-20.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО» ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ НАПРЯМУ «МАРКЕТИНГ»

Дольнікова Л.В., Лисяк Н.М.

Національний університет "Львівська політехніка»

Вимоги сучасного ринку праці до якості підготовки фахівців ставлять перед ВНЗ завдання сформувати фахівця, що володіє не тільки певною сумою умінь, знань, навичок, а вміє їх творчо поповнювати, оновлювати, розвивати. В умовах, коли швидкість розвитку матеріального виробництва, торгівельних операцій та інноваційних технологій є настільки динамічною, що наукова інформація не встигає перетворитись у навчальну, ці вимоги можна забезпечити лише розробкою дидактичних підходів до формування системних знань.

Підготовка фахівців напрямку «Маркетинг» передбачає вивчення дисципліни «Товарознавство» в циклі науково-фундаментальних дисциплін як вибіркової. Включення цієї дисципліни до навчального плану підготовки маркетологів є важливим, оскільки всі відомі концепції маркетингу [2, с.10-14] стосуються питань виробництва товарів та представлення їх на ринку, продажу, формування асортименту та конкурентоспроможності товарів. Це сприятиме формуванню фахових компетенцій випускника напрямку «Маркетинг», який повинен володіти первинними знаннями у галузі товарознавства.